

NOTAT

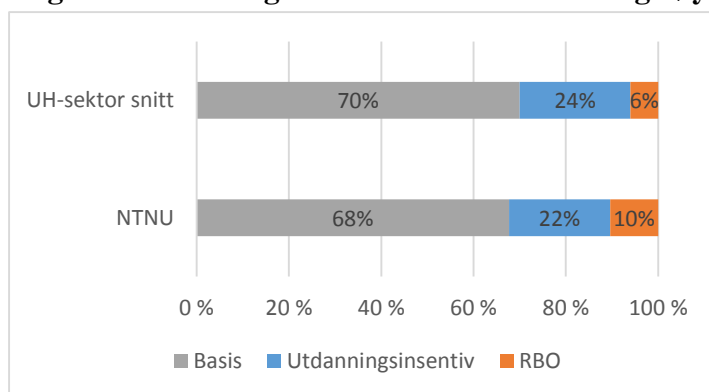
Til: Styret

Fra: Rektor

Om: Orientering om forslag til ny finansieringsmodell for universitets- og høyskolesektoren

Regjeringens ekspertgruppe for fremtidig finansiering av universitets- og høyskolesektoren la den 7. januar 2015 fram sin rapport og forslag til ny finansieringsmodell: «Finansiering for kvalitet, mangfold og samspill». Kunnskapsdepartementet holder 2. februar en høringskonferanse der institusjonene og andre aktører kan gi innspill til ekspertgruppens vurderinger og forslag. Høringskonferansen er et ledd i KDs videre arbeid med å vurdere ekspertgruppens forslag. Fristen for skriftlige innspill er satt til 9. februar. Den korte høringsfristen er begrunnet i at KD vil se vurderingene av nye forslag til finansiering i lys av det pågående arbeidet med stortingsmelding om struktur i universitets- og høyskolesektoren. Stortingsmeldingen om struktur skal etter planen legges fram i mars 2015.

Dagens finansieringsmodell for universitets- og høyskolesektoren

Figuren til venstre viser dagens finansieringsmodell innført i 2002. Den består grovt sett av tre deler:

Basisbevilgning: Uavhengig av oppnådde resultater, betraktes som langsiktige og strategiske midler. Basisbevilgningen kan økes hvis f.eks. en institusjon mottar nye studieplasser eller rekrutteringsstillinger.
Utdanningsinsentiv: Belønner avlagte studiepoengsenheter og antall inn- og utreisende studenter. Studiepoengsenhetene

belønnes etter seks finansieringskategorier, som skal sikre at insentivstyrken er omtrent lik uavhengig av fag. Uttellingen for inn- og utreisende studenter er en fast sats per student. Utdanningsinsentivene belønnes innenfor en åpen ramme, som vil si at det er et lineært forhold mellom produksjon og bevilgning.

Resultatbasert omfordeling (RBO): Belønner relativ resultatoppnåelse basert på indikatorene avlagte doktorgrader, publikasjonspoeng, EU- og NFR-inntekter. RBO bevilges gjennom en lukket ramme, dvs. at uttellingen for den enkelte institusjon avhenger av institusjonens egne resultater sammenliknet med de andre institusjonenes resultater. For å oppnå bevilgningsvekst basert på RBO-indikatorene fra ett år til et annet må institusjonen forbedre seg relativt mer enn sektoren for øvrig.

Summen av utdanningsinsentivene og RBO utgjør den resultatbaserte uttellingen i dagens finansieringsmodell. For sektoren som helhet er fordelingen mellom resultatbasert bevilgning og basis henholdsvis 30 og 70 pst. For NTNU er fordelingen 32 og 68 pst. Dette forholdet varierer

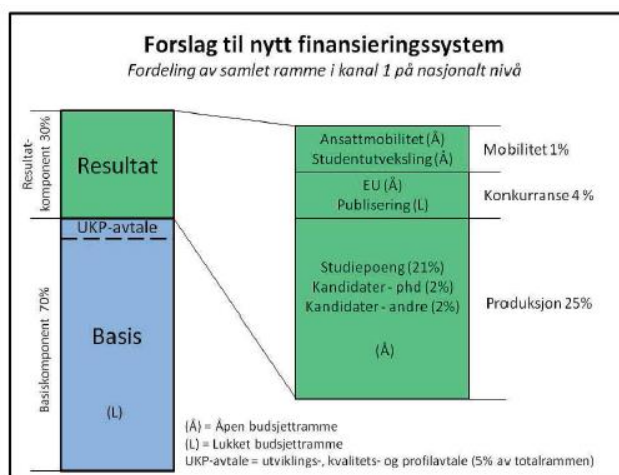
mellom institusjonene og er et resultat av forskjeller i oppgaver og historiske rammer, og produksjonsutvikling innenfor den resultatbaserte bevilgningen.

Ekspertergruppenes forslag til ny finansieringsmodell

Ekspertergruppen beskriver i sin rapport en ny modellstruktur og konsekvensene av den. Modellen som foreslås er et enhetlig finansieringssystem, dvs. at det ikke skilles mellom utdanning og forskning, men bevilgningen gis i én ramme som i dag.

Forholdet mellom basis og resultat

Figuren under illustrerer forslaget til nytt finansieringssystem fra ekspertergruppen (snitt for hele sektoren):

Den nye modellen består som i dag av en basisbevilgning (70 pst) og en resultatbevilgning (30 pst). På sektornivå er forholdet mellom utdanning- og forskningsinsentiver uforandret ift dagens modell. Prosentfordelingen vil derimot variere mellom institusjoner ut i fra hvor godt de scorer på resultatsiden. Innføring av den nye modellen skal gjøres budsjettøytral, som innebærer at i innføringsåret vil institusjonene motta samme bevilgning som de ville gjort med dagens modell. Dette gjøres ved å kalibrere resultatbevilgningen mot basisbevilgningen.

Ekspertergruppen diskuterer om det er grunn til å rekomponere basisbevilgningen, og eventuelt omfordele basisbevilgning mellom institusjoner. Basisbevilgningen er historisk bestemt gjennom politiske prioriteringer over lang tid. Ekspertergruppenes konklusjon er at det ikke finnes grunnlag for å si at dagens basisbevilgning er skjevfordelt mellom institusjoner. Den historiske rammen er i prinsippet korrekt, da den gjenspeiler summen av bevilgninger vedtatt i vårt demokratiske beslutningssystem.

Utdanningsinsentivene

Ekspertergruppen foreslår som i dag å gi utdanningsinsentivene gjennom en åpen ramme. Dagens seks sats for belønning av studiepoengproduksjon endres til fire, og går fra å skille mellom fagmiljø og studienivå (bachelor og master) til å kun skille mellom fagmiljø. Hovedeffekten av de nye satsene er at teori-, medisin- og kunsthøgskolevekter laves enn i dag, mens utstyreintensivene vektet høyere. På sektornivå legges det mindre midler i studiepoenginsentivet enn i dag. Differansen brukes til å opprette et insentiv for kandidatproduksjon. Kandidatproduksjonen belønnes gjennom stykkpriser, 10 000 kr for en bachelorgrad og 30 000 kr for mastergrad, også dette gjennom en åpen ramme.

Forskningsinsentivene

Forskningsinsentivene, i dagens modell kjent som RBO, endres til tre indikatorer; EU-inntekter, avlagte doktorgrader og publiseringspoeng. Dette utgjør på sektornivå 6 pst, som er på samme nivå som dagens RBO. EU-indikatoren endres til å inneholde alle EU-inntekter (før bare forskningsprogrammet). Denne indikatorens styrke settes til 1 kr per kr inntekt fra EU, og gis som en åpen ramme. I tillegg foreslås det å gi 2 kr per kr inntekt fra ERC. Avlagte doktorgrader foreslås å belønnes med en stykkpris på 340 000 kr, og åpen ramme. Indikatoren for publikasjonspoeng foreslås endret slik at publikasjoner på nivå 2 vektet høyere, i tillegg til at medforfatterskap belønnes høyere

enn i dag. Publikasjonspoeng belønnes fortsatt innenfor en lukket ramme, men rammen økes. I tillegg settes det av en pott på 30 mill. kr for å belønne publikasjoner i særlig anerkjente kanaler.

Utvikling- kvalitet- og profilavtaler

Ekspertgruppen foreslår et nytt element inn i finansieringsmodellen kalt utvikling- kvalitet- og profilavtaler. Avtaledelen utgjør 5 pst av grunnbevilgningen og ligger innenfor basis. Avtalen skal inneholde målsettinger for institusjonen, og knyttes til finansieringsmodellen gjennom at institusjonens måloppnåelse skal ha en finansiell konsekvens etter avtaletidens utløp (3-4 år).

Avtaledelen utgjør som sagt 5 pst av grunnbevilgningen, som også er grensen for hvor mye midler som enten kan inndras eller økes som belønning etter evaluering. Ekspertgruppen påpeker at det er meget usannsynlig at noen vil kunne tape hele beløpet som legges i denne delen.

Nyskaping og innovasjon

Ekspertutvalget konstaterer at det ikke finnes indikatorer som fanger opp bredden i nyskaping- og innovasjonsvirksomheten, og foreslår derfor ikke en egen indikator for dette.

Effekter av den nye finansieringsmodellen

NTNU	Resultatbevilgning			Basis	Sum bevilgning
	Utdanning	Forskning	Sum resultat		
Dagens modell	896 797	425 425	1 322 222	2 770 252	4 092 474
Ny modell	923 980	366 114	1 290 094	2 802 380	4 092 474
Endring	27 182	-59 310	-32 128	32 128	0
Dagens andel	21,9 %	10,4 %	32,3 %	67,7 %	100,0 %
Ny andel	22,6 %	8,9 %	31,5 %	68,5 %	100,0 %
Ny modell UH-sektor snitt	23,9 %	5,4 %	29,3 %	70,7 %	100,0 %

Tabellen over viser beregnede effekter av ny finansieringsmodell i innføringsåret for NTNU, tallene er i tusen kr. Som tabellen viser er total endring lik null i innføringsåret pga restriksjonen om budsjettneutralitet. I innføringsåret fører ny modell til at bevilgning for utdanningsinsentivene øker, mens forskningsinsentivene reduseres. Dette skyldes at utdanningsdelen øker som følge av innføring av kandidatproduksjon, som er større enn fallet i studiepoengproduksjonsinsentivet. Forskningsdelen reduseres som en direkte konsekvens av at NFR-inntekt ikke lenger er en indikator i den nye finansieringsmodellen.

I sum er endringen for resultatbevilgningen negativ. I innføringsåret kompenseres dette ved å øke basis tilsvarende. Merk at dette er kun effektene for innføringsåret, på sikt vil balansen mellom utdannings- og forskningsinsentivene kunne endres ettersom de fleste insentivene for både utdanning og forskning er foreslått gitt gjennom en åpen ramme. Dette betyr at vekst i produksjonen vil få en direkte positiv budsjetteffekt, noe som ikke trenger å være tilfelle i en lukket ramme.

Foreløpige vurderinger av forslag til ny finansieringsmodell

Ekspertgruppen har gjort et godt og grundig arbeid. Vår foreløpige vurdering er at vi er positive til det nye modellforslaget. Nivået på basiskomponenten styrkes. Det sikrer langsiktighet og god planleggingshorisont samtidig som det sikrer vår strategiske mulighet til prioritering (og gir lite øremerking). Resultatkomponenten får i all hovedsak en åpen ramme. Det sikrer riktig innretning og ansporer oss til gode resultater. Man beholder et enkelt finansieringssystem med tydelige insentiver og vi tror det er riktig med et sterkt EU-insentiv og kandidatproduksjon. NTNU er også positiv til at basiskomponenten kan inneholde en avtaledel som gir mulighet til å belønne resultater som etter

institusjonens egenart tydeliggjør profil og god kvalitet. Videre kan en avtaledel bidra til å realisere regjeringens ambisjoner om internasjonal kvalitet.